

Väljaandja:
Akti liik:
Teksti liik:
Redaktsiooni jõustumise kp:
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:
Avaldamismärge:

Põllumajandusminister
määrus
terviktekst
01.07.2014
31.12.2017
RT I, 28.06.2014, 131

Põllumajanduslindude aretuse eesmärgil pidamiseks ning haudemunade ja ööpäevaste tibude turustamise eesmärgil tootmiseks kasutatava loomakasvatushoone või -rajatise, seal lindude pidamise ning haudemunade ja ööpäevaste tibude tootmise veterinaarnõuded

Vastu võetud 03.10.2002 nr 73
[RTL 2002, 116, 1679](#)
jõustumine 14.10.2002

Muudetud järgmiste aktidega

Vastuvõtmine	Avaldamine	Jõustumine
27.05.2005	RTL 2005, 62, 888	12.06.2005
20.06.2014	RT I, 28.06.2014, 66	01.07.2014

Määrus kehtestatakse [loomatauditõrje seaduse](#) § 7 lõike 2 alusel.
[[RT I, 28.06.2014, 66](#)- jõust. 01.07.2014]

1. peatükk ÜLDSÄTE

§ 1. Reguleerimisala

Määruses kehtestatakse põllumajanduslindude (edaspidi *linnud*) aretuse eesmärgil pidamiseks ning haudemunade ja ööpäevaste tibude turustamise eesmärgil tootmiseks kasutatava loomakasvatushoone või -rajatise, seal lindude pidamise ning haudemunade ja ööpäevaste tibude tootmise veterinaarnõuded.

2. peatükk LOOMAPIDAMISHOONE VÕI - RAJATISE VETERINAARNÕUDED

§ 2. Aretuse eesmärgil lindude pidamiseks, tõu- ja produktiivlindude tootmise eesmärgil haudemunade tootmiseks ning lindude munemiseani kasvatamiseks kasutatava loomakasvatushoone või -rajatise veterinaarnõuded

(1) Aretuse eesmärgil lindude pidamiseks, tõu- ja produktiivlindude tootmise eesmärgil haudemunade tootmiseks ning lindude munemiseani kasvatamiseks kasutatava loomakasvatushoone või -rajatise (edaspidi *aretusfarm*) linnud peavad olema oma asukohalt ja projektlahenduselt sobivad lindude pidamiseks ja võimaldama ära hoida loomataudi sissetoomise ja selle puhkemise korral taudi edasise leviku. Mitut liiki lindude pidamise korral peavad aretusfarmid olema linnuliigiti üksteisest eraldatud.

(2) Aretusfarmis tuleb välja töötada ja rakendada loomatervishoiu nõuded ning teha lindude tervise seiret.

(3) Aretusfarmi lindlate sisseseade peab vastama lindude pidamise eesmärgile.

(4) Lindude ja haudemunade veovahendid peavad olema puhastatavad ja desinfitseeritavad.

§ 3. Ööpäevaste tibude turustamise eesmärgil tootmiseks kasutatava loomakasvatushoone või -rajatise veterinaarnõuded

(1) Ööpäevaste tibude (edaspidi *tibud*) tootmiseks turustamise eesmärgil kasutatav loomakasvatushoone või -rajatis (edaspidi *haudejaam*) peab ehituslikult ja töökorralduslikult asetsema eraldi muudest lindude pidamiseks kasutatavatest loomakasvatushoonetest ja -ehitistest.

(2) Haudejaamas peavad olema:

- 1) haudemunade ladustamise ja sorteerimise ruum;
- 2) haudemunade desinfitseerimise ruum;
- 3) haudemunade hautamise ruum;
- 4) haudemunade koorutamise ruum;
- 5) tibude väljaviimiseks ettevalmistamise ja pakkimise ruum.

(3) Haudejaam peab olema ehitatud või ümbritsetud piirdega nii, et oleks välistatud seal peetavate lindude kokkupuutumine väljaspool viibivate loomadega.

(4) Haudejaama ruumide seinad ja põrandad peavad olema niiskuskindlast materjalist, kergesti pestavad ja desinfitseeritavad.

(5) Haudejaam peab olema varustatud sobiva valgustus-, ventilatsiooni- ja küttesüsteemiga.

(6) Haudejaamas peab olema nõuetekohane tekkivate jäätmete eemaldamise ja utiliseerimise süsteem.

(7) Haudejaamas kasutatav sisseseade peab olema sileda pinnaga ja valmistatud veekindlast materjalist.

3. peatükk LINDUDE PIDAMINE NING HAUDEMUNADE JA TIBUDE TOOTMINE

§ 4. Lindude aretuse eesmärgil pidamise veterinaarnõuded

(1) Lindude pidamine korraldatakse tsüklikena nii, et oleks võimalik rakendada eri liiki ja vanuserühma kuuluvate lindude isoleerimist ning «kõik korraga sisse – korraga välja» põhimõtet. Enne uue linnukarja sissetoomist tuleb ruumid puhastada ja desinfitseerida.

(2) Aretusfarmis peetavad linnud peavad pärinema aretusfarmist, mille kohta on väljastatud tegevusluba, või olema sisse veetud loomade ja loomsete saadustega kauplemise ning nende impordi ja ekspordi seaduse § 18 lõike 3 alusel kehtestatud nõuete kohaselt.

[RT I, 28.06.2014, 66- jõust. 01.07.2014]

(3) Aretusfarmis tuleb välja töötada ja rakendada nõuded loomataudide leviku vältimiseks. Aretusfarmi töötajad peavad kandma üksnes seal kasutatavaid tööriideid ja aretusfarmi külastaja peab kandma ühekordseks kasutamiseks mõeldud kaitseriietust.

(4) Aretusfarmi ruumid ja sisustus peavad olema ehituslikult heas seisukorras ning kasutatavad seadmed töökorras.

(5) Haudemune peab korjama vähemalt kaks korda päevas ning need tuleb puhastada ja desinfitseerida võimalikult kiiresti.

(6) Aretusfarmi töö korraldamise eest vastutav isik peab loomataudikahtlusele viitavatest tunnustest kohe teavitama piirkonda teenindavat volitatud veterinaararsti. Loomataudikahtluse korral peab volitatud veterinaararst võtma proovid ning saatma need uuringuteks Veterinaar- ja Toidulaboratooriumisse või volitatud laboratooriumisse, millel on akrediteeritud analüüsimeetodika vastava loomataudi diagnoosimiseks.

[RT I, 28.06.2014, 66- jõust. 01.07.2014]

(7) Linnukarja kohta tuleb pidada ja säilitada vähemalt kaks aastat lindude aretusfarmist väljaviimisest arvates järgmist arvestust:

- 1) lindude liikumine – sissetoomise ja väljaviimise kuupäevad;
- 2) munatoodangu näitajad;
- 3) haigestumised ja suremus, nende põhjused;
- 4) laboratoorsete uuringute tulemused;
- 5) lindude päritolu;
- 6) haudemunade sihtkoht.

§ 5. Tibude tootmise veterinaarnõuded

(1) Liikuvad töövahendid ja personal võivad liikuda haudejaamas ainult nii, et nende sattumine juba läbitud ruumidesse on välistatud. Samuti peab olema välistatud haudemunade sattumine juba läbitud ruumidesse.

(2) Haudemunad peavad pärinema aretusfarmist, mille kohta on väljastatud tegevusluba, või olema sisse veetud loomade ja loomsete saadustega kauplemise ning nende impordi ja ekspordi seaduse § 18 lõike 3 alusel kehtestatud nõuete kohaselt.

[RT I, 28.06.2014, 66- jõust. 01.07.2014]

(3) Haudejaamas tuleb välja töötada ja rakendada nõuded loomataudide leviku vältimiseks. Haudejaamas töötav isik peab kandma üksnes seal kasutatavaid tööriideid ja haudejaama külastaja peab kandma ühekordseks kasutamiseks mõeldud kaitseriietust.

(4) Haudejaama ruumid ja sisustus peavad olema ehituslikult heas seisukorras ja kasutatavad seadmed töökorras.

(5) Desinfitseerima peab:

- 1) haudemunad – haudejaama saabumisel ja enne hautamist;
- 2) haudurid – regulaarselt;
- 3) koorumiskapid ja seadmed – pärast iga partii väljahaudumist.

(6) Loomatervishoiu hindamiseks tuleb ehitises perioodiliselt võtta proove mikrobioloogiliseks uurimiseks.

(7) Haudejaama töö korraldamise eest vastutav isik peab taudikahtlusele viitavatest tunnustest kohe teavitama piirkonda teenindavat volitatud veterinaararsti. Loomataudikahtluse korral peab volitatud veterinaararst võtma proovid ning saatma need uuringuteks Veterinaar- ja Toidulaboratooriumisse või volitatud laboratooriumisse, millel on akrediteeritud analüüsimetoodika vastava loomataudi diagnoosimiseks.

[RT I, 28.06.2014, 66- jõust. 01.07.2014]

(8) Iga väljahautatava partii kohta tuleb pidada ja säilitada vähemalt kaks aastat partii haudejaama toomisest arvates järgmist arvestust:

- 1) haudemunade päritolu ja sissetoomise kuupäev;
- 2) koorumistulemused;
- 3) haudumisprotsessi käigus esinenud kõrvalekalded;
- 4) laboratoorsete uuringute tulemused;
- 5) koorumata haudemunade ja haudejäägi sihtkoht;
- 6) tibude sihtkoht;
- 7) teostatud vaksineerimised.

4. peatükk

LOOMATAUDIDE SEIRE KORRALDAMINE ARETUSFARMIS JA HAUDEJAAMAS

§ 6. Salmonelloosid

Aretusfarmis ja haudejaamas tehakse uurimisi *Salmonella pullorum*, *Salmonella gallinarum* ja *Salmonella arizone* tekitajate suhtes «Loomatauditõrje seaduse» § 43 lõike 2 alusel kehtestatud salmonellooside tõrje eeskirja kohaselt.

§ 7. Mükoplasmoosid

(1) Aretusfarmis ja haudejaamas uuritakse kanu ja kalkuneid *Mycoplasma gallisepticum*'i ning kalkuneid *Mycoplasma meleagridis* tekitajate suhtes seroloogiliselt või bakterioloogiliselt ning tibusid ja noorkalkuneid kliiniliselt õhukotis põletikuliste muutuste leidmiseks. Proovid tuleb võtta verest, spermast, trahheast, kloaagist või õhukottide limast.

(2) Seire läbiviimiseks lindude kasvu- ja munemisajal kasutatakse lõikes 1 nimetatud haigustekitajate avastamiseks valikproove, mis võetakse vahetult enne munemisaja algust ja pärast seda iga kolme kuu tagant.

5. peatükk

RAKENDUSSÄTE

§ 8. Määruse rakendamine

(1) «Loomatauditõrje seaduse» § 64¹ lõike 2 alusel peab selle määruse jõustumise hetkel kasutuses olev aretusfarm või haudejaam olema tunnustatud hiljemalt 2003. aasta 1. jaanuariks.

(2) Aretusfarm või haudejaam kuulub tunnustamisele, mille käigus hinnatakse ja kinnitatakse aretusfarmi või haudejaama vastavust selle määrusega kehtestatud veterinaarõuetele, «Loomatauditõrje seaduse» § 7 lõike 2 alusel kehtestatud korras vastavalt põllumajandusministri 18. detsembri 2002. a määruse nr 88 "Registreerimisele ja teatud juhtudel tunnustamisele kuuluvate loomakasvatushoonete ja -rajatiste ning loomade pidamiseks piiritletud alade loetelu ning nende registreerimise ja tunnustamise kord" (RTL 2002, 146, 2134; 2004, 26, 422; 61, 1025) § 2 lõike 1 punktile 2 üksnes ühte liiki lindude pidamiseks, sealhulgas nende haudemunade kogumiseks, või tibude hautamiseks. [RTL 2005, 62, 888- jõust. 12.06.2005]

(3) «Veterinaarkorralduse seaduse» (RT I 1999, 58, 608; 2002, 13, 79; 18, 97; 61, 375; 63, 387) § 4 alusel teostab riiklikku järelevalvet selle määruse nõuete täitmise üle aretusfarmis ja haudejaamas Veterinaar- ja Toiduameti kohalik asutus vähemalt kaks korda aastas.

(4) Enne 2003. aasta 1. jaanuari aretusfarmi toodud linnud ja haudejaama toodud haudemunad ei pea pärinema tunnustatud aretusfarmist.

¹ Nõukogu direktiiv 2009/158/EÜ kodulindude ja haudemunade ühendusesisest kaubandust ning kolmandatest riikidest importimist reguleerivate loomatervishoiunõuete kohta (ELT L 343, 22.12.2009, lk 74–113), muudetud otsustega 2011/214/EL (ELT L 90, 06.04.2011, lk 27–49) ja 2011/879/EL (ELT L 343, 23.12.2011, lk 105–116). [RT I, 28.06.2014, 66- jõust. 01.07.2014]